

Recenzja

dorobku w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego

dr Annie Wojewnik-Filipkowskiej

1. Uwagi formalne

Podstawę opracowania recenzji stanowi pismo Dziekana Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego prof. dra hab. Mirosława Szredera, z dnia 10.11.2019 r. informującego o powołaniu mnie przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów na recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym dr Anny Wojewnik-Filipkowskiej.

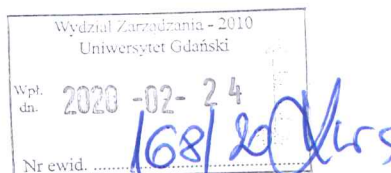
Wraz z pismem przekazana została dokumentacja postępowania habilitacyjnego, tj.:

- 1) Wniosek o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu wraz z załącznikami,
- 2) Cykl publikacji powiązanych tematycznie,
- 3) Wybrane prace spoza cyklu publikacji powiązanych tematycznie.

2. Sylwetka naukowa Habilitantki

Pani dr Anna Wojewnik-Filipkowska uzyskała tytuł magistra w 2002 roku na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego. W trakcie studiów odbyła staże zagraniczne na uniwersytetach w Pireusie oraz w Oxfordzie.

Pracę doktorską, pt. "Wykorzystanie Project Finance w inwestycjach infrastrukturalnych" obroniła na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego w 2007 roku. Praca otrzymała nagrodę Rektora Uniwersytetu Gdańskiego.

Dr Anna Wojewnik-Filipkowska przez cały okres swej pracy naukowo-dydaktycznej, tj. od 2002 roku jest pracownikiem Katedry Inwestycji i Nieruchomości Uniwersytetu Gdańskiego.

W okresie zatrudnienia w Uniwersytecie Gdańskim dr Anna Wojewnik-Filipkowska prowadziła działalność dydaktyczną również w innych uczelniach, tj. w RhineMaine University Wiesbaden, Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku oraz w Politechnice Gdańskiej. Odbyła także pięć staży o charakterze naukowo-dydaktycznym w ośrodkach akademickich w Finlandii, Niemczech oraz w Chinach.

Tematyka prowadzonych przez dr Annę Wojewnik-Filipkowską badań skupia się na problematyce zarządzania inwestycjami rzeczowymi, w szczególności na ekonomicznych aspektach przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych w miastach. W tej tematyce zawiera się również osiągnięcie naukowo-badawcze Habilitantki, będące podstawą do ubiegania się o stopień doktora naukowego w dyscyplinie nauk o zarządzaniu.

3. Ocena osiągnięcia naukowo-badawczego zgłoszonego jako podstawa postępowania habilitacyjnego

Przedstawione od oceny przez Panią dr Annę Wojewnik-Filipkowską osiągnięcie naukowo-badawcze, które stanowi podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego obejmuje cykl 11 spójnych tematycznie artykułów naukowych, opublikowanych w latach 2011 – 2019, zebranych pod wspólnym tytułem *„Zarządzanie inwestycjami w mieście –uwarunkowania, organizacja, finansowanie i ocena efektywności”*.

Osiem z wymienionych artykułów napisanych jest w języku angielskim, z tego 6 opublikowanych zostało w czasopismach zagranicznych, bądź w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych. Wszystkie artykuły były recenzowane według zasad tzw. ślepej recenzji; ukazały się w czasopismach punktowanych przez MNSiSW.

Przystępując do merytorycznej oceny cyklu artykułów, Habilitantka poprzedziła opis owego cyklu – stanowiącym zasadniczą część autoreferatu - znacznie rozbudowanym (ss. 10 - 53) i kompetentnie skonstruowanym komentarzem. Stanowi on staranne wprowadzenie do cyklu publikacji, jako że ujmuje istotne w badaniach naukowych kwestie,

takie jak: uzasadnienie wyboru obszaru badań, przedmiot badań i problem badawczy, istniejący stan wiedzy oraz lukę badawczą w zakresie tematu badań, celów, hipotez i metod badawczych, a także opis wyników oraz ich wkład w rozwój dyscypliny nauki o zarządzaniu. Komentarz trafnie podsumowuje znaczenie osiągnięć badawczych, szczególnie mając na uwadze, że prezentowany do oceny jest cykl artykułów, w których z reguły brakuje miejsca na obszerne wprowadzenie do analizowanej problematyki, jak to ma miejsce w przypadku monografii. Podkreślić zatem należy, że w tej części autoreferatu Habilitantka umiejętnie nakreśliła kontekst prezentowanych publikacji, momentami uzupełniając ich treści o elementy wynikające z rozwoju badanego obszaru wiedzy. Tym samym potwierdziła stały rozwój naukowy po uzyskaniu stopnia doktora.

Przedstawiony do oceny cykl opracowań obejmuje rozległy, wielowątkowy obszar wiedzy o zarządzaniu inwestycjami w mieście, stąd też dokonane przez Habilitantkę wyodrębnienie jego czterech podobszarów należy uznać jako właściwe. Trafnie dobrane kryteria tego wyodrębnienia wynikają z krajowego i zagranicznego dorobku teoretycznego poświęconego inwestycjom rzeczowym jak i z praktyki w tym zakresie. Wyodrębnione podobszary odzwierciedlają bowiem fundamentalne zagadnienia przygotowywania oraz implementacji przedsięwzięć inwestycyjnych w miastach. Ponadto, co jest istotne z punktu widzenia oceny dorobku naukowo badawczego Habilitantki, omawiane wyodrębnienie podobszarów tematycznych pozwala stwierdzić, że przedstawiony cykl opracowań stanowi logiczną spójną całość, gdyż jego kolejne fazy odpowiadają etapom postępowania badawczego. Mianowicie, mając sformułowany cel główny badań, publikacje ujęte w danym podobszarze służą realizacji określonych celów szczegółowych i powiązanych z nimi pomocniczych zadań badawczych. Przyjęte przez Habilitantkę rozwiązanie oceniam wysoko. Moje wątpliwości wzbudza jedynie wykorzystanie w tytule punktu 5.5 słowa „hipoteza” a w jego treści „założenie badawcze”?

Pierwszy z podobszarów badawczych Habilitantka zatytułowała *Uwarunkowania decyzji inwestycyjnych w mieście*. Jest to problematyka, której złożoność stale rośnie a same decyzje inwestycyjne stają się coraz bardziej wrażliwe na otoczenie polityczne, ekonomiczne, prawne i środowiskowe. Do tego podobszaru Habilitantka zakwalifikowała trzy publikacje:

- 1) Wojewnik-Filipkowska A., Rymarzak M. (2015,) *Decision-making in corporate and municipal asset management (literature review)*, [w:] Proceedings of the 26th International Business Information Management Association Conference – Innovation

Management and Sustainable Economic Competitive Advantage: From Regional Development to Global Growth, Vol.1-6 /Ed. by K.S. Soliman, Norristown: International Business Information Management, s.4057-4070,

- 2) Wojewnik-Filipkowska A.(2014),*Identification and systematization of regeneration investment projects management determinants*, Real Estate Management and Valuation, 22(1), s.25-31,
- 3) Wojewnik-Filipkowska A.(2018), *Municipal investment management – a comparative analysis of decision-making in Gdańsk and Edinburgh*, World of Real Estate Journal, Świat Nieruchomości, 4(106), s.81-91.

Wymienione artykuły w zamierzeniu Habilitantki służyć mają osiągnięciu celu szczegółowego C1 „*Identyfikacja, usystematyzowanie i ocena uwarunkowań zarządzania inwestycjami w mieście w warunkach współczesnych wyzwań*”. Równocześnie wpisując się mają w realizację założenia badawczego *Na skutek zmian warunków działania w Polsce i zmian gospodarki rynkowej jako całości, pojawiają się nowe czynniki o charakterze ekonomiczno-społecznym wpływające na decyzje inwestycyjne dotyczące miast. Z niniejszego wynika potrzeba identyfikacji kluczowych obszarów zarządzania inwestycjami*. Warto w tym miejscu stwierdzić, że cytowane założenie badawcze, jak i pozostałe, przytoczone w dalszej części recenzji, ze względu na swój charakter można uznać jako hipotezy.

Lektura wymienionych artykułów pozwala stwierdzić, iż cel szczegółowy C1 został osiągnięty. Mianowicie

- wykazana została specyfika procesu decyzyjnego w działalności inwestycyjnej miast. Jako osiągnięcie Habilitantki w tym obszarze uważam zaproponowanie koncepcji systemowego zarządzania zasobami, a więc również koncepcji procesu decyzyjnego w zakresie inwestycji miejskich (w szczególności: artykuł: *Decision making*, rys.3. Omawiana specyfika z konieczności (rozmiary artykułu) została ograniczona do kwestii najbardziej istotnych. Sądzę, że w artykule można było jednak bardziej wyeksponować kwestię ryzyka w procesie decyzyjnym i jego specyfiki w inwestycjach miejskich, a przede wszystkim kwestię „indywidualnego” rozumienia ryzyka projektów miejskich przez różne grupy interesariuszy. Należy również żałować, że nie zasygnalizowano ważnego elementu procesu decyzyjnego jakim są zachowania decydentów (behawioralne aspekty podejmowania decyzji).

- wykazane zostały w sposób kompleksowy (cywilizacyjne i kulturowe, ekonomiczno-prawne oraz środowiskowe i techniczne) uwarunkowania zarządzania inwestycjami w mieście, w szczególności w artykule: *Identification and systematization...* Jakkolwiek w publikacji tej uwaga skoncentrowana jest na przedsięwzięciach rewitalizacyjnych, zawarte w niej ustalenia naukowe uznać można jako znaczące rozwinięcie rozważań ujętych w artykule wymienionym wcześniej.
- zidentyfikowano obszary zarządzania inwestycjami miejskimi, posiadające zasadnicze znaczenie w systemowym podejściu do zarządzania rozwojem infrastruktury w miastach; badania empiryczne prowadzone przez pryzmat tych obszarów pozwalają wykazać różnice między miastami w zakresie zarządzania inwestycjami municypalnymi jak i przyczyny tych różnic; wiedza w tym zakresie jest istotna dla zarządzających miastami. Zaletą artykułu jest autorski wkład teoretyczny jak i analiza empiryczna, osadzona w dobrze rozpoznanych realiach dwóch badanych miast, tj. Gdańska i Edynburga.

Drugi podobszar badawczy nazwany został przez Habilitantkę *Sposoby i źródła finansowania inwestycji*. Można stwierdzić, że nie jest to problematyka nowa, aczkolwiek stanowiąca nieustające wyzwanie dla teorii jak i praktyki zarządzających miastami, a także wielu innych podmiotów, głównie lokalnych, krajowych i międzynarodowych instytucji finansowych, jak również dla sektora prywatnego.

Do tego podobszaru Habilitantka zaliczyła cztery publikacje:

- 1) Wojewnik-Filipkowska A.(2011), *Zasady finansowania inwestycji rewitalizacyjnych na przykładzie wybranych inwestycji w Gdańsku i Sopocie*,[w:] Nalepka A.(red.), *Inwestycje i Nieruchomości, Wyzwania XXI wieku*, Wyd. Fundacja Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków, s.501-512,
- 2) Wojewnik-Filipkowska A.,Trojanowski D. (2012), *Principles of public private partnership financing – Polish experience*, *Journal of Property Investment & Finance*, 31(4), s.329-344,
- 3) Wojewnik-Filipkowska A.(2011), *Znaczenie i odmienność partnerstwa w inwestycjach rewitalizacyjnych na przykładzie wybranych inwestycji w Gdańsku i Sopocie*, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 38, s.2015-217,

- 4) Wojewnik-Filipkowska A. (2016), *The impact of financing strategies on efficiency of a municipal development project*. Research Papers of Wrocław University of Economics, Contemporary Trends and Challenges, Wrocław University of Economics, Wrocław, 428, s.308-324.

Przytoczone artykuły nawiązują do celu szczegółowego C2, brzmiącego „*Specyfikacja sposobów i źródeł finansowania inwestycji w mieście*” oraz założenia badawczego Z2 „*Konsekwencją sytuacji podmiotów inwestujących w miastach i skali potrzeb inwestycyjnych jest konieczność wzmocnienia mechanizmów partnerstwa (w tym partnerstwa publiczno-prywatnego) i współzrządzenia (co governance)*”.

Rozważania w ww. opracowaniach odzwierciedlają różne źródła, mechanizmy oraz strategie inwestowania przez miasta. Walorem są badania empiryczne, które jakkolwiek przeprowadzone zostały bez zaawansowanego aparatu badawczego i ograniczają się do metody opisowej, dobrze ukazują kontekst (uwarunkowania) stosowanych rozwiązań.

Na szczególną uwagę zasługuje (w mojej opinii) artykuł *The impact of financing strategies....* Jakkolwiek uwaga została skoncentrowana na strategii finansowania projektów inwestycyjnych przez miasta, a więc na istotnej kwestii z punktu widzenia efektywności samego projektu (co Habilitantka wykazała), rozważania mają szerszy wymiar. Mianowicie obejmują fundamentalne kwestie optymalnej alokacji dysponowalnego kapitału, czy jeszcze szerzej – obejmują kwestie modelu finansowania samorządów. Zastosowana w artykule metoda studium przypadku umożliwiła pogłębioną analizę zjawiska (na podstawie opracowanego modelu oceny finansowej inwestycji dla trzech strategii jej inwestowania) z ukazaniem jego szerokiego kontekstu.

Dwa kolejne artykuły tego podobszaru dotyczą partnerstwa publiczno-prywatnego. Pierwszy z nich, to *Principles of public...* napisany został we współautorstwie z D. Trojanowskim. Artykuł ma charakter teoretyczno-empiryczny. Warstwa teoretyczna jest stosunkowo ogólna, co wynika z szerokiego zakresu zagadnień w stosunku do objętości artykułu. Część empiryczna, poświęcona polskim doświadczeniom PPP w ujęciu statystycznym również jest relatywnie skromna, co z kolei jest zrozumiałe biorąc pod uwagę czas funkcjonowania PPP w Polsce w momencie pisania artykułu. Pozytywnie oceniam opracowane w trzech wariantach studium przypadku, którego główną zaletą jest strona metodyczna. Słusznie jednak Autorzy zwracają uwagę (mając świadomość ograniczeń

metody studium przypadku), że potwierdzenie ustaleń wynikających z analizy jak i samych podstaw metodycznych wymaga dalszych badań.

W kolejnym artykule poświęconym PPP zatytułowanym *Znaczenie i odmienność partnerstwa...* przedmiotem rozważań jest specyfika relacji władz miasta z innymi stronami, jaka ma miejsce w przypadku inwestycyjnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Autorka wskazuje, iż oprócz partnerstwa publiczno-prywatnego występuje tu również partnerstwo publiczno-społeczne związane z partycypacją społeczną. Autorka bardzo syntetycznie charakteryzuje te dwa zjawiska a następnie ilustruje je krótkim opisem dwóch studiów przypadku „Rewitalizacją dzielnicy Gdańska – Letnicy” oraz „Zagospodarowania Centrum Sopotu”. Treść artykułu dowodzi, że Habilitantka rozwija dotychczasowe rozważania w zakresie inwestycji miast o nowy element jakim jest partycypacja społeczna, co należy przyjąć z uznaniem. Dyskusyjne jednak jest to, czy zjawisko partycypacji (partnerstwa publiczno-społecznego), które samo w sobie jest ważne i interesujące, należało łączyć w jednym artykule z PPP. Partnerstwo publiczno-prywatne jest związane z finansowaniem inwestycji w sposób bezpośredni, natomiast partycypacja społeczna, która również powiązana jest z finansowaniem inwestycji, pełni nieco inne funkcje. Mianowicie udział lokalnej społeczności służy m.in. identyfikacji oraz planowaniu projektów inwestycyjnych a więc ogólnie mówiąc kształtowaniu procesów inwestycyjnych, czyniąc je bardziej transparentnymi i demokratycznymi.

Czwarte z opracowań zaliczonych do drugiego podobszaru, to rozdział w monografii, zatytułowany *Zasady finansowania inwestycji rewitalizacyjnych...* Opracowanie to, podobnie jak wcześniejsze poświęcone jest inwestycjom rewitalizacyjnym w mieście, a w szczególności zasadom ich finansowania. Zaletą opracowania (w mojej ocenie) jest ukazanie potrzeby indywidualnego podejścia do projektów rewitalizacyjnych w mieście, co wymaga m.in. doboru dla danego projektu zróżnicowanego zestawu uczestników, kierujących się w swej działalności określonymi zasadami. Jako niewystarczające natomiast uważam samo omówienie zasad finansowania inwestycji rewitalizacyjnych, co zgodnie z deklaracją Autorki miało być celem artykułu. Część empiryczna jest interesująca, jednakże stosunkowo ogólna z punktu widzenia finansowania badanych przedsięwzięć.

Trzeci podobszar badawczy nazwany został przez Habilitantkę *Ocena efektywności inwestycji* Podobnie jak w przypadku finansowania inwestycji nie jest to problematyka nowa,

aczkolwiek racjonalna ocena projektów inwestycyjnych miast nadal pozostaje zjawiskiem niewystarczająco rozpoznanym.

Do tego podobszaru Habilitantka zaliczyła dwie publikacje:

- 1) Wojewnik-Filipkowska A.(2012), *Inwestycje w procesie odnowy miast – koncepcja oceny efektywności projektów*, Studia i Materiały Towarzystwa Naukowego Nieruchomości, 20(3), 2012, Olsztyn, s.247-259,
- 2) Wojewnik-Filipkowska A.(2016), *Economic and Social Effects of Urbanization – Case Study Analysis*, [w:] Leona Gacia A., Lenort R., Holman D., Stas D., Krutilova V., Wicher P., Caganova D., Spirkova D., Golej J., Nguyen K. (eds.), *Smart City 360°*, Springer, vol 166, s.760-773.

Wymienione artykuły związane są celem szczegółowym C3, brzmiącym *Identyfikacja kryteriów oceny inwestycji w mieście* oraz założeniem badawczym Z3 *Alokacja ograniczonych zasobów w sposób optymalizujący korzyści wymaga ciągłego doskonalenia analizy wielokryterialnej w ocenie efektywności inwestycji w mieście*.

Problem podjęty w pierwszym z artykułów, pt. *Inwestycje w procesie odnowy miast, ...* jest zaawansowany pod względem metodycznym. Autorka sformułowała w tym względzie szereg ważnych uwag porządkujących wiedzę, dotyczących samego rozumienia „inwestycji w rozwój miasta”(s.254), zróżnicowanej perspektywy oceny ich efektywności itd. Wkład Autorki w rozwój problematyki badania efektywności omawianych inwestycji stanowią również sformułowane we „Wnioskach” postulaty pod adresem rachunku inwestycji, jednakże nazwanie ich koncepcją (co uczyniono w tytule artykułu) wydaje się zbyt daleko idące.

Drugi z artykułów dotyczy istotnego dla rozwoju miast zagadnienia, tj. nowego zagospodarowania całych układów przestrzennych, co wymaga wielu zróżnicowanych badań, w tym oceny ekonomiczno-społecznej zidentyfikowanych wariantów rozwiązań. Autorka naświetla syntetycznie wybrane kwestie tego wielowątkowego procesu, koncentrując uwagę na wykorzystaniu analizy CBA w wyborze najkorzystniejszego rozwiązania. Wykorzystana została metoda analizy przypadku, w której ww. podejście CBA zostało przedstawione. Badania można uznać jako wkład empiryczno-metodyczny w rozwój wiedzy z zakresu odnowy przestrzeni miejskich, np. zdewastowanych lub też słabo wykorzystanych. Jako

budzące wątpliwość uważam użycie w założeniu badawczym 3 słowa „wielokryterialnej” zamiast „CBA”.

Do czwartego podobszaru badawczego zatytułowanego *Racjonalne zarządzanie inwestycjami w mieście – propozycja nowego podejścia* zaliczone zostały dwie publikacje:

- 1) Wojewnik-Filipkowska A. & Węgrzyn J.(2019, *Understanding of Public-Private Partnership Stakeholders as a Condition of Sustainable Development*, Sustainability,11(4), 1194,
- 2) Wojewnik-Filipkowska A. (2017), *Rationalisation of Investment Decisions in the Sustainable Management of Urban Development; is a New Paradigm Needed?*, Problems of Sustainable Development, 12(1), s.79-90, (Impact Factor:0,959).

Wymienione artykuły w zamierzeniu Habilitantki służyć mają osiągnięciu celu szczegółowego C4 *Prezentacja wybranych koncepcji, tak by na ich bazie zaproponować autorską koncepcję zarządzania inwestycjami w mieście, a także wpisywać się mają w realizację założenia badawczego Z4 Nowe warunki zarządzania powodują konieczność wdrażania nowych koncepcji zarządzania inwestycjami w mieście, zarówno na poziomie strategicznym, jak i operacyjnym, ponieważ zarządzanie miastem w oparciu o pojedyncze koncepcje nie spełnia oczekiwań wszystkich grup społecznych.*

Pierwszy z artykułów zawiera rozważania teoretyczne obejmujące trzy fundamentalne filary rozwoju infrastruktury współczesnego miasta, tj. zrównoważony rozwój miast, PPP jako sposób dostarczania infrastruktury, a także teorię interesariuszy z nastawieniem na możliwości i zachowania interesariuszy przedsięwzięć podejmowanych w ramach PPP. Integracja wymienionych filarów powinna, zdaniem Auterek stanowić podstawę do wykreowania nowego podejścia do zarządzania rozwojem miast a w szczególności zarządzania rozwojem jego infrastruktury. Rozważania oceniam jako wkład o charakterze teoretycznym w zarządzanie infrastrukturą miasta; opracowanie można traktować jako wprowadzenie do dalszych badań.

Drugie z opracowań zbliżone jest charakterem do poprzedniego, również bowiem wychodzi z propozycją zmian w podejściu do zarządzania inwestycjami w miejskimi, jakkolwiek dotyczy nieco innych aspektów. Zdaniem Autorki racjonalizacja decyzji dotyczących inwestycji miejskich „wymaga akceptacji nowego paradygmatu”, który spajałby takie elementy jak: idea zrównoważonego rozwoju i inteligentnego miasta, triada kreatywność

– cyrkulacja – synergia, teoria interesariuszy i odpowiedzialności społecznej. Artykuł ukazuje konieczność szybkiej ewolucji w zarządzaniu inwestycjami miejskimi, a co ważniejsze zawiera autorską propozycję (postulaty) zmian w tym zakresie. Jest to niewątpliwie zaletą artykułu. Ważne z metodycznego punktu widzenia są również porządkujące uwagi Autorki dotyczące braków w klasyfikacji inwestycji miejskich posiadających charakter krzyżowy, czy też uwagi zgłoszonych wątpliwości dotyczących tradycyjnej klasyfikacji infrastruktury. Artykuł ten, podobnie jak poprzedni można traktować jako wprowadzenie do dalszych badań.

Ocena cyklu publikacji zgłoszonego jako podstawa postępowania habilitacyjnego – podsumowanie

Uważam, że jednotematyczny cykl publikacji, który umiejętnie został scharakteryzowany w autoreferacie, trafnie ilustruje rozwój zainteresowań dr Anny Wojewnik-Filipkowskiej po uzyskaniu stopnia doktora.

Ogólnie biorąc, przedstawiony dorobek wpisuje się w nurt nabierających w świecie coraz większego znaczenia badań poświęconych rozwojowi miast; sam przedmiot badań stanowi zatem zaletę dorobku.

Stanowi on wkład w rozwój wiedzy z zakresu szeroko rozumianego zarządzania inwestycjami infrastrukturalnymi w mieście, a więc w rozwój dyscypliny nauk o zarządzaniu.

Ujęcie problemów inwestowania i zarządzania infrastrukturą miejską oraz nieruchomościami, w kontekście rozwoju zrównoważonego ma charakter nowatorski w polskiej literaturze i stanowi o oryginalności dorobku.

W moim przekonaniu omawiany cykl (wzmocniony publikacjami, które nie zostały w nim uwzględnione) wnosi wartości poznawcze i aplikacyjne do dyscypliny zarządzanie, a mianowicie:

- wartość poznawczą w wymiarze teoretyczno-metodycznym – wyraża się ona w wyeksponowaniu konieczności rozpatrywania rozwoju inwestycji i nieruchomości miejskich z perspektywy miasta, które stanowi dobro wspólne, tj. wspólnotę wszystkich jego szeroko ujętych interesariuszy;
- wartość poznawczą w wymiarze empirycznym – wyrażającą się w usystematyzowaniu wiedzy w zakresie podstawowych zagadnień występujących w ramach procesów inwestycyjnych w mieście, a także wiedzy w zakresie współczesnych koncepcji

- dotyczących m.in. rozwoju zrównoważonego, smart city itd. współkształtujących rozwój miast, w tym również działalności inwestycyjnej,
- wartość aplikacyjną – polegającą na zaproponowaniu autorskiej koncepcji zarządzania inwestycjami w mieście, rozumianym jako dobro wspólne.

W opracowaniach Habilitantki dominują aspekty poznawcze i aplikacyjne natomiast skromniej rozwinięte są kwestie metodyczne. Autorka w swoim warsztacie badawczym stosuje wiele metod, przede wszystkim analizę, krytykę i syntezę literatury, bezpośrednią obserwację, wywiady, analizy logiczną i inne. Sądzę, że w dalszej pracy naukowej, zasadne będzie szersze stosowanie metody ilościowych.

Habilitantka stosunkowo często stosuje metodę studium przypadku, zwykle pozwalającą lepiej zrozumieć rzeczywistość funkcjonowania badanego podmiotu (głównie miasta). Oceniając pozytywnie stosowane postępowanie badawcze, ze względu na wciąż stosunkowo niewielki dorobek miast Polski jako inwestorów w porównaniu z podmiotami Europy Zachodniej bądź Ameryki Północnej, odnoszę niekiedy wrażenie zbyt skromnego angażowania się w analizę informacji jakie można uzyskać w badanych przypadkach oraz w ich interpretację w kontekście celu i hipotezy opracowania.

4. Ocena pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych

4.1. Publikacje nieuwzględnione w cyklu monotematycznym

Pani dr Anna Wojewnik-Filipkowska przedstawiła do oceny 12 opracowań, których jest autorką lub współautorką. Pięć spośród tych opracowań napisanych jest w języku angielskim.

Tematyka opracowań skoncentrowana jest wokół różnych aspektów inwestycji rzeczowych i nieruchomości a więc nawiązuje do zasadniczego nurtu badań Habilitantki. Prezentowane artykuły tworzą trzy (wyodrębnione przez Habilitantkę) obszary badawcze, tj.:

- Inwestycje rewitalizacyjne i rozwój zrównoważony,
- Inwestowanie na rynku nieruchomości i zarządzanie nieruchomościami,
- Ocena efektywności i finansowanie inwestycji.

Pierwszy z obszarów badawczych zawiera artykuły poświęcone uwarunkowaniom rewitalizacji infrastruktury miejskiej, finansowaniu rewitalizacji infrastruktury transportowej oraz inwestowaniu w infrastrukturę społeczną (domy pomocy społecznej).

Na drugi obszar badawczy składa się pięć artykułów, traktujących o inwestowaniu na rynku nieruchomości i zarządzaniu nieruchomościami w Polsce i za granicą. Autorka podejmuje takie zagadnienia jak: tendencje na rynku światowym rynku nieruchomości powierzchni magazynowych, inwestycje społecznie odpowiedzialne, oddziaływanie rozwoju miasta na funkcje nieruchomości i w konsekwencji na ich wartość, zarządzanie publicznymi zasobami nieruchomości oraz proces decyzyjny w zarządzaniu nieruchomościami komunalnymi.

Trzeci podobszar badawczy tworzą cztery artykuły na temat efektywności i finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych, a w szczególności takie kwestie jak: finansowanie dużych przedsięwzięć urbanistyczno-architektonicznych, PPP jako szansa dla inwestycji samorządowych, prywatyzacja infrastruktury i usług społecznych, a także ocena inwestowania w parki przemysłowo-technologiczne.

Oceniając publikacje nieuwzględnione w cyklu monotematycznym, można stwierdzić, że publikacje w większości wpisują się w zainteresowania badawcze Autorki, a więc w znacznym stopniu poświęcone są problematyce podejmowanej również w cyklu publikacji monotematycznych. Stosowane metody badawcze, tj. głównie studia literaturowe, badanie materiałów źródłowych, obserwacje autorów i w szczególności studia przypadków w Metropolii Gdańskiej jak również za granicą umożliwiły uzyskanie wartościowych rezultatów. Wzbogacają one wiedzę o zarządzaniu rewitalizacją, o inwestowaniu na rynku nieruchomości i zarządzaniu nieruchomościami a także wiedzę o ocenie efektywności i finansowaniu inwestycji infrastrukturalnych. Z rezultatów tych wypływają także sugestie dla podmiotów rozwiązujących podobne problemy.

4.2. Publikacje w materiałach pokonferencyjnych

Habilitantka jest autorką jednego artykułu poświęconego stosowaniu zasad project finance w formule PPP, a także współautorką będącego w druku artykułu pt. *Inovation System in a Global Context: A Panel Approach*.

4.3. Redakcje naukowe

Habilitantka jest redaktorem trzech opracowań wydanych przez Uniwersytet Gdański.

4.4. Projekty badawcze

Habilitantka uczestniczyła w 13 krajowych projektach badawczych, przy czym w przypadku 5 projektów była ich kierownikiem a w 8 – uczestnikiem. Wśród projektów kierowanych przez Habilitantkę, jeden był finansowany przez NCN, natomiast jeden projekt, którego była uczestnikiem, finansowany był przez NCBiR. Pozostałe projekty były finansowane w ramach badań dla młodych naukowców lub badań statutowych.

Problematyka badawcza wszystkich grantów (podobnie jak i innych opracowań naukowych) mieściła się w obszarze nauk ekonomicznych. W szczególności koncentrowała się konsekwentnie wokół zarządzania inwestycjami rzeczowymi, obejmując głównie takie zagadnienia jak: planowanie, finansowanie oraz efektywność inwestycji infrastrukturalnych w miastach, ocena przedsięwzięć rewitalizacyjnych, uwarunkowania oraz inwestowanie na rynku nieruchomości w warunkach zrównoważonego rozwoju, ocena społeczno-ekonomicznych korzyści i kosztów w projektach infrastrukturalnych (projekt NCBiR).

Ocena badań naukowych w ramach projektów

Dorobek w zakresie badań naukowych dr Anny Wojewnik-Filipkowskiej oceniam pozytywnie zarówno pod względem ilościowym i jakościowym. Jego mocną stroną jest spójność tematyczna a więc konsekwentne skoncentrowanie na zagadnieniach mieszczących się w obszarze inwestycji rzeczowych i nieruchomości. Na podkreślenie zasługuje fakt, że badania w ramach projektów indywidualnych jak i realizowanych zespołowo stanowiły podstawę do publikacji oraz referatów wygłaszanych na konferencjach.

4.5. Konferencje naukowe

Dr Anna Wojewnik-Filipkowska posiada znaczne osiągnięcia zarówno jeśli chodzi o uczestnictwo w konferencjach jak i w ich organizacji. Rezultaty swojej działalności naukowo-badawczej prezentowała na 15 konferencjach (8 zagranicznych i 7 krajowych) wygłaszając łącznie 20 referatów, w tym 16 w języku angielskim. Habilitantka uczestniczyła również w organizacji 8 zagranicznych i krajowych konferencji naukowych, pełniąc funkcję

przewodniczącej lub członkini komitetu organizacyjnego, bądź też prowadzącej sesję, współredaktora monografii itd.

4.6. Staże krajowe i zagraniczne

W rozwoju naukowym i dydaktycznym dr Anny Wojewnik-Filipkowskiej ważne miejsce zajmują staże krajowe i zagraniczne. Po uzyskaniu stopnia doktora nauk ekonomicznych, Habilitantka odbyła staż na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej.

Liczne staże zagraniczne odbyła w znanych ośrodkach naukowych lub akademickich, tj. University of Aberdeen, Herriot Watt University (2-krotnie), Hochschule für Wirtschaft und Umwelt Nürtingen-Geislingen, China Youth University for Political Science w Pekinie oraz 2-krotnie w RhineMaine University Wiesbaden. Staże związane były z realizacją projektów badawczych oraz doskonaleniem warsztatu naukowo-badawczego i dydaktycznego.

Ocena współpracy z ośrodkami zagranicznymi

Osiągnięcia dr Anny Wojewnik-Filipkowskiej w obszarze współpracy międzynarodowej, obejmującej udział w konferencjach oraz w stażach naukowych oceniam bardzo pozytywnie.

5. Syntetyczne ujęcie dorobku naukowo-badawczego po uzyskaniu stopnia doktora oraz dane bibliometryczne

Nie uwzględniając monografii „Project Finance”, CeDeWu, Warszawa 2006, napisanej na podstawie rozprawy doktorskiej, dr Anna Wojewnik-Filipkowska po uzyskaniu stopnia doktora opublikowała samodzielnie bądź we współautorstwie **30 prac naukowych** oraz opracowała samodzielnie bądź we współautorstwie **22 ekspertyzy/raporty**. W bardziej szczegółowym ujęciu dorobek przedstawia się następująco:

- rozdziały w monografiach – 6 pozycji, w tym 4 napisane indywidualnie,
- publikacje z listy JCR - 2 publikacje w języku angielskim, w tym 1 samodzielna i 1 we współautorstwie,
- publikacje w czasopismach indeksowanych w WoS (bez IF) lub/i SCOPUS - 7 publikacji w języku angielskim, w tym 2 samodzielne i 5 we współautorstwie,
- publikacje w czasopismach międzynarodowych, pozostałe – 1 samodzielna, w języku angielskim,

- publikacje w czasopiśmie ogólnopolskim – 6, w tym 2 indywidualne, 3 w języku angielskim,
- publikacje w pracach i zeszytach naukowych – 5, w tym 3 indywidualne, 1 w języku angielskim,
- redakcje i współredakcje naukowe – 3, w tym 1 wykonana indywidualnie.

Dorobek publikacyjny dr Anny Wojewnik-Filipkowskiej po uzyskaniu stopnia doktora oceniam pozytywnie ze względu na jego wymiar ilościowy oraz odpowiedni poziom naukowy. Pozytywną ocenę uzasadniają również, wskaźniki dokonań naukowych, które kształtują się następująco:

- Łączny impact factor - 3.034
- Liczba cytowań (Web of Science) - 7
- Liczba cytowań (SCOPUS) - 8
- Liczba cytowań (Google Scholar) - 115
- Indeks Hirscha (Web of Science) - 0
- Indeks Hirscha (SCOPUS) - 2
- Indeks Hirscha (Google Scholar) - 5
- 10-indeks Hirscha (Google Scholar) - 2

6. Osiągnięcia w zakresie dorobku dydaktycznego, organizacyjnego oraz współpracy z otoczeniem

6.1. Dorobek dydaktyczny

Dr Anna Wojewnik-Filipkowska posiada duże doświadczenie dydaktyczne, które zdobywała przede wszystkim w swej macierzystej uczelni jak również w innych ośrodkach akademickich w kraju i za granicą. W swej karierze prowadziła zajęcia dydaktyczne z kilkunastu przedmiotów z zakresu inwestycji i nieruchomości.

Podkreślić należy również osiągnięcia w zakresie opieki naukowej nad studentami, tj. pełnienie funkcji promotora 39 prac magisterskich i 108 prac licencjackich. Ponadto była recenzentem 27 prac magisterskich oraz promotorem/recenzentem około 200 prac dyplomowych na studiach podyplomowych.

Dr Anna Wojewnik-Filipkowska jest również autorką bądź współautorką licznych materiałów dydaktycznych (łącznie 4 opracowania), a także autorką kilkunastu sylabusów czy też case studies do przedmiotów wykładanych w kraju oraz za granicą.

Na uwagę zasługuje stosowanie nowoczesnych metod dydaktycznych bazujących na koncepcji „*Kształcenie skoncentrowane na studentach*” (*Student Centered Learning*).

6.2. Dorobek organizacyjny

Podobnie jak dydaktyczny, dorobek organizacyjny dr Anny Wojewnik-Filipkowskiej jest znaczny. Habilitantka pełni od lat szereg ważnych funkcji w macierzystej uczelni, m.in. odpowiada za współpracę Katedry Inwestycji i Nieruchomości z CEPI European Council for Real Estate Professions, jest opiekunem Koła Naukowego, członkiem Rady Wydziału Zarządzania, kierownikiem studiów podyplomowych itd.

6.3. Współpraca z otoczeniem

Dr Anna Wojewnik-Filipkowska od wielu lat angażuje się w liczne, zróżnicowane formy współpracy z otoczeniem, m.in.

- jest członkiem komitetu redakcyjnego dwóch czasopism naukowych,
- jest autorką 17 recenzji artykułów w czasopismach międzynarodowych oraz krajowych.
- członkiem kilku zespołów eksperckich, związanych z unijnym finansowaniem inwestycji w Województwie Pomorskim,
- autorem bądź współautorem kilkudziesięciu ekspertyz z zakresu inwestycji i nieruchomości, wykonanych dla podmiotów zewnętrznych (praktyki gospodarczej),
- członkiem Państwowej Komisji Kwalifikacji, podkomisji ds. obrotu nieruchomościami,
- członkiem zespołu eksperckiego zajmującego się zagospodarowaniem nieruchomościami terenów postoczniowych.

Ocena dorobku dydaktycznego, organizacyjnego oraz współpracy z otoczeniem

Główne aktywności Habilitantki w ocenianym obszarze świadczą o dużym Jej zaangażowaniu w życiu uczelni, a także o uznaniu jakim cieszy się w otoczeniu, jako

specjalistka w zakresie inwestycji i nieruchomości. Dlatego też ten obszar Jej działalności zasługuje na wysoką ocenę.

Ocena końcowa

Biorąc pod uwagę ocenę poszczególnych elementów recenzowanego dorobku, tj. wysoki poziom merytoryczny jednotematycznego cyklu jedenastu publikacji wskazanego jako osiągnięcie naukowe, pozytywną ocenę zrealizowanych badań naukowych i będących ich rezultatem innych publikacji, wysoką aktywność w dziedzinie współpracy międzynarodowej, a także znaczące osiągnięcia w zakresie dorobku popularyzatorskiego, dydaktycznego, współpracy z otoczeniem i organizacyjnego, stwierdzam, że dr Anna Wojewnik-Filipkowska spełnia warunki do uzyskania stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie naukowej „zarządzanie”.

Katowice, 15 lutego 2020 r.

